Maandag 24 April 1944 DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4189

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Eerste herovering van Nederlands gebied.

Noordamerikanen landen bij Hollandia en Aitape op Nieuw Guinea.

Geallieerd offensief tegen Luftwaffe reeds een succes.

Mountbatten meldt mislukking Japanse invasie van Brits Indië.

EEN BEKENDMAKING VAN MOUNTBATTEN.

Een speciale bekendmaking van Admiraal Mountbattens Hoofdkwartier zeide, dat het Japanse offensief gefaald heeft in zijn eerste objecten in de sector van Manipur in Brits Indië en zijn oorspronkelijke kracht heeft verloren.

„In het gebied van Manipur beperkt de vijand zich tot infiltraties en plaatselijke aanvallen en heeft hij nog geen beslissende aanval geopend op Imphal waar hij uiteindelijk onze samengetrokken strijdkrachten zal ontmoeten. De Japanse doelen waren Imphal en Kohima van waaruit zij onze verbindingen door Assam konden bedreigen en zo de voorraadlinies afsnijden voor Luitenant Generaal Joseph Stillwells strijdkrachten in het Noorden van Birma. Imphal is nog hecht in handen van onze strijdkrachten ten Noord-Oosten van de stad in de richting van Litan zijn zij de gehele week zeer actief geweest" (Kandy, (AP) 23.4).

[illegible] VERRE OOSTEN.

China vecht!

Het Chinese hoofdcommando te Tsjungking kondigde gevechten aan bij het vroeger zo strategisch belangrijke spoorwegkruispunt Peiping-Hankow en Lunghai. De gevechten bij het Japanse offensief in Noord-Honan beginnen bloedige afmetingen aan te nemen (Tsjungking, (AP) 24.4).

Het communiqué van Mountbatten op Ceylon deelde mede, dat Geallieerde troepen de weg van Kohima naar de Brits-Indische spoorwegstad Dimapur (60 km. naar het N.W.) hebben schoon geveegd. Het garnizoen van Kohima heeft hierdoor steun verkregen. De Japanse invallende troepen blijven de weg van Kohima naar Dimapur evenwel nog immer bedreigen, doch er is thans geen ogenblikkelijk gevaar meer (Ceylon, (AP) 24.4).

VERSTERKINGEN NAAR BIRMA.

Het Geallieerde Hoofdkwartier te Kandy (Ceylon) maakte bekend, dat grote Geallieerde strijdkrachten per vliegtuig zijn gevoerd ter versterking van de Chindits-eenheden, die reeds achter de Japanse linies in het Midden- en Noord-Birma opereren. Er zijn ook tekenen, dat het directe gevaar voor de spoorlijn tussen Bengalen en Assam geweken is. De versterkingen voor de Geallieerde troepen in Birma hebben blijkbaar ten doel de stellingen te versterken, welke gevestigd zijn langs de spoorlijn van Mandalay naar Myitkyina, zodat de Japanners gevoorraden kunnen aanvoeren voor hun strijdkrachten in het Noorden van Birma en aan het Imphal-front in Brits-Indië. Het Hoofdkwartier weidde niet uit over de bekendmaking (Ceylon, (AP) 24.4).

ARGENTINIË EN DE [illegible]CONFERENTIE.

[illegible] Luna, de afgevaardigde [illegible]aanse werknemers, verdedigde [illegible] „niet twijfelt aan [illegible] van de Argentijnse Peru de [illegible] geheel en dat [illegible] waardering en vriendschap [illegible] voor het Argentijnse volk en zijn werkende klasse, doch zijn regeringsvorm beschouwt als een die niet thuishoort op het Westelijk Halfrond. De Peruaanse arbeidende klasse — alle vakbonden van Peru — gelooft dat de huidige Argeentijnse regering onheil spelt voor alle volken van Amerika en dat daarom een gemeenschappelijke actie kan worden genomen om de geloofsbrieven van den afgevaardigde van de Argentijnse werknemers in de vergaderingen te betwisten. „Zover ik weet zijn alle Latijns Amerikaanse vakbonden en de Latijns Amerikaanse Arbeiders Federatie vereend in dat standpunt", zeide de Heer Luna. (Philadelphia, (AP) 21.4).

EEN KLAP VOOR DE ARGENTIJNEN.

De werknemers-groep heeft met 14 stemmen voor en 3 tegen gestemd om den vertegenwoordiger van de Argentijnse werknemers de deelneming aan de Internationale Arbeidsconferenti te ontzeggen.

Toen hij het resultaat van de stemming vernam maakte de Ar[illegible] bekend, dat hij de afvaardiging van de Argentijnse werknemers zal terugtrekken van de verdere besprekingen.

De ontzegging van deelneming aan de afvaardiging van de Argentijnse werknemers volgde na anderhalve dag van heftige debatten over de beschuldiging dat Girola een „fascistisch regime" vertegenwoordigt. (Philadelphia, (AP) 22.4).

DUITSE LUCHTMACHT BIJNA UITGEROEID.

Het hoofdkwartier van de Noordamerikaanse luchtmacht heeft tezamen met het Britse Ministerie van Luchtvaart een gezamenlijke verklaring uitgegeven, waarin medegedeeld wordt, dat de Geallieerde luchtcampagne om de Duitse luchtmacht uit te roeien een succes is geworden, hoewel nog niet volledig.

Wat thans echter nog geproduceerd kan worden in de Duitse vliegtuigfabrieken is in verhouding tot wat nodig is niet meer dan een druppel aan de emmer. De Noordamerikanen en Britten kunnen thans diep doordringen boven het vijandelijke gebied. De verklaring zegt, dat de aanvallen op de Duitse vliegtuigfabrieken thans hun hoogtepunt bereiken juist een jaar, nadat de grote aanval op de Fockewulf-fabrieken bij Bremen werd gedaan op 17 April 1943. Het is geen toeval, dat het eerste kwartaal van dit jaar de hevigste luchtoorlog medemaakt. Evenmin behoeft men eraan te twijfelen, dat de luchtoorlog op deze schaal — althans van tijd tot tijd — zal worden voortgezet teneinde de Luftwaffe te ontdoen van elke gelegenheid zich aan te vullen (Londen, (AP) 24.4).

AANVALLEN OP DUITSLAND EN FRANKRIJK.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart maakte bekend, dat „belangrijk meer dan duizend" Britse viermotorige bommenwerpers in de nacht van Zaterdag op Zondag hevige aanvallen hebben gedaan op de Duitse industriesteden Dusseldorp en Brunswijk en de rangeerterreinen te Laon in Noord-Frankrijk. 42 Bommenwerpers gingen hierbij verloren. Tegelijk bombardeerden Mosquito's doelen te Mannheim in Duitsland. Het onvergelijkelijke luchtoffensief van de afgelopen week werd Zondagmorgen hervat toen bommenwerpers over het Kanaal togen, Men hoorde ontploffingen, waaruit bleek, dat doelen langs de Franse invasiekust opnieuw getroffen werden. (Londen, (AP) 23.4).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NAPELS.

„Te land: Ons geschut deed een ammunitie-opslagplaats te Cassino in de lucht vliegen. Elders langs het front werden de activiteiten beperkt tot patrouilleringen en wisselingen van artillerie- en mortiervuur.

In de lucht: Grote strijdkrachten van geëscorteerde zware bommenwerpers hebben gisteren de vliegtuigfabrieken te Wiener Neustadt, Schwechat en Bad Voslau aangevallen. Het Noordelijk vliegveld van Wiener Neustadt werd ook gebombardeerd door zware bommenwerpers. Middelzware bommenwerpers van de tactische luchtmacht vielen bruggen in het gebied van Attigliano, de rangeerterreinen te Cecina, de havenwerken te Ancona en ammunitie-opslagplaatsen ten Noorden van de gevechtslinie aan. Lichte bommenwerpers vielen een ammunitie-opslagplaats te Valmontone aan. Gevechtsbommenwerpers vielen spoorwegdoelen ten Noord-Oosten van Rome en kanonstellingen in de gebieden van Cassino en Anzio aan.

De [illegible] van Rieti, Foligno en Perugia werden ook aangevallen door gevechtsbommenwerpers. Gevechtsvliegtuigen van de kust-luchtmacht voerden vluchten uit tegen spoorwegdoelen in de gebieden van Dubrovnik en Verona en de scheepvaart in de Aegeïsche Zee. In de afgelopen nacht waren middelzware en zware bommenwerpers actief tegen doelen te San Stefano, Piombino, Genua en Parma. De Geallieerde luchtmacht in het Middellandse Zeegebied voerde ongeveer 1500 enkelvluchten uit. 50 Vijandelijke vliegtuigen werden gisteren overdag gezien boven het gevechtsgebied. 12 Onzer zware bommenwerpers en 5 andere vliegtuigen worden vermist." 51 Vijandelijke vliegtuigen werden vernield" (Geallieerd Hoofdkwartier te Napels, (AP) 24.4).

Generaal Douglas MacArthur (tweede van rechts), Opperbevelhebber van de Geallieerde strijdkrachten in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan, volgt op de kaart de uitleg van Generaal-Majoor William H. Rupertus (rechts), bevelhebber van een divisie mariniers, tijdens een conferentie over de strategie tegen de Japanners. Links staan Generaal-Majoor S. J. Chamberlain en Luitenant-Generaal Walter Krueger (tweede van links). Het resultaat van deze en dergelijke conferenties is het nieuwe offensief, waarvan heden melding wordt gemaakt. Deze foto werd telegrafisch overgeseind.

MACARTHUR ONDERNEEMT NIEUW OFFENSIEF.

Eerste herovering van Nederlands gebied.

C. Yates McDaniel seint uit het vooruitgeschoven Hoofdkwartier van Generaal MacArthur op Nieuw Guinea:

Onder dekking van een ontzaggelijke vloot- en luchtbestoking hebben duizenden Noordamerikaanse troepen Zaterdag strandhoofden gevestigd bij Hollandia en Aitape op de strategische Noordkust van Nieuw Guinea. Heden zijn nog 60.000 Japanners geïsoleerd met het vooruitzicht van een algehele uitroeiing.

MacArthur, die de reusachtige onderneming gadesloeg, noemde haar een omgekeerd Bataan. Zijn triomfantelijk communiqué zeide, dat 140.000 Japanse soldaten van Nieuw Guinea tot de Salomonseilanden alzo „geneutraliseerd en strategisch machteloos zijn". De ze Japanners zijn nog overgebleven van een strijdmacht van 250.000, welke op deze eilanden gevestigd was voor de invasie van Australië, zo verklaarde hij. „Tijd en strijd zullen nodig zijn om hun uitroeiing te verwezenlijken doch hun uiteindelijk lot is thans zeker. Hun situatie maakt een omgekeerd Bataan." 60.000 Japanners zijn gevat tussen Hollandia en Madang.

80.000 Bevinden zich nog op Nieuw Britannië, Nieuw Ierland en Bougainville.

De Japanners werden volkomen verrast door schijnaanvallen in de richting van Wewak en Madang meer naar het Zuid-Oosten en boden weinig weerstand aan de machtige Noordamerikaanse strijdkrachten, die aan weerszijden van Hollandia en Aitape op 250 kilometer ten Zuid-Oosten ervan aan land stormden. Ogenblikkelijk trokken de Noordamerikanen naar de vliegvelden van beide bases met tractors en wegschaven om de schitterende vliegvelden weer dienstbaar te maken op iets meer dan 1600 kilometer van de Philippijnen. Het MacArthur, die zijn zinnen erop gezet heeft naar de Philippijnen terug te keren van waar de Noordamerikanen zich weinig meer dan twee jaar geleden terugtrokken, sloeg de landingen te Hollandia gade van het dek van een bombarderende kruiser. Hij ging aan land met de tweede golf van troepen, die tegen het aanbreken van de dageraad een strandhoofd vestigden aan de Tanahmerahbaai ten Westen van Hollandia. Na de veldcommandanten en vele van de manschappen te hebben begroet ging hij naar Aitape. Hier ging MacArthur wederom met de tweede golf aan land en uitte hij zijn tevredenheid aan den bevelvoerenden Generaal voor de goede uitvoering van de taak. De landingen bij Aitape werden voorafgegaan door de verovering van de eilanden Tumleo en Seleo voor de kust. Hierdoor werd Aitape zelf binnen schootsafstand gebracht.

Door deze landingen waarbij in feite het eerste Nederlandse gebied in de oorlog heroverd werd, werden de Japanse basis Wewak met vier vliegvelden en de andere vijandelijke luchtbases te Bogia, Alexishafen en Madang op de Noordoostelijke kust van Nieuw Guinea gepasseerd.

Het front van Nieuw Guinea is dus 800 kilometer vooruitgeschoven langs de kust van de sector van Madang af. Een grote strijdmacht van oorlogsschepen, welke behoren onder het commando van Admiraal Chester W. Nimitz in het Centrale deel van de Stille Oceaan, bood voor het eerst steun aan landingsoperaties van MacArthurs troepen. De Noordamerikanen ontscheepten zich van transportschepen in de duisternis vóór het aanbreken van de dageraad. Om 7.08 uur bereikten zij de kust en tegen het middaguur waren zij ongeveer 3 kilometer het land binnengetrokken van hun strandhoofden aan de Tanahmerahbaai en de Humboldtbaai. Hun doelen zijn drie vliegvelden, welke midden tussen de twee strandhoofden liggen. Geen landtijnen of hindernissen belemmerden de snelle vestiging van een strandhoofd. De troepen ondervonden slechts een zwak verzet- en leden geringe verliezen.

Ongeveer 14.000 Japanners in het gebied van Hollandia zullen mogelijk trachten weerstand te bieden rondom de belangrijke vliegvelden of zich terugtrekken naar de hellingen van de Cycloopbergen, van waaruit de vliegvelden kunnen worden beheerst.

Hollandia's eens belangrijke luchtmacht werd buiten gevecht gesteld in een verpletterend bombardements-offensief dat drie weken geleden begon en waarbij 1500 ton bommen geworpen werd. De kustdefensies werden getroffen door honderden tonnen bommen en granaten in de hevigste bestoking door oorlogsschepen en vliegtuigen van vliegdekschepen van enig doel ten Zuiden van de Marshall-eilanden.

De Noordamerikaanse armada, versterkt door Australische kruisers en torpedojagers, verloor niet één schip als gevolg van het geringe vuur van de kust en niet een enkel vijandelijk vliegtuig steeg op van de gehavende vliegvelden. De vliegdekschepen en andere oorlogsschepen naderden Hollandia uit verschillende richtingen en kwamen samen op een punt, dat — zelfs indien ontdekt — den vijand geen aanwijzing zou kunnen geven omtrent de plaats waar de aanval zou worden uitgevoerd.

Vrijdagavond veranderde de invasie-vloot plotseling van richting en de hevige salvo's van de oorlogsschepen waren waarschijnlijk de eerste waarschuwing voor de Japanners, dat de invasie zou plaatsvinden bij Hollandia en Aitape. (Nieuw Guinea, (AP) 24.4).

Het nieuws van vandaag.

Vandaag waait de vlag boven de Amigoe-kantoren. Het heugelijke nieuws dat hiertoe aanleiding gaf is het begin van de bevrijding van ons broederstaatsdeel in Azië.

Hollandia in Nederlands Nieuw Guinea is heroverd en hiermede het eerste Nederlandse gebied. De troepen van Generaal MacArthur kwamen er Zaterdagmorgen aan land, zomede bij Aitape in het Australische deel van dit op één na grootste eiland van de wereld.

Hollandia en Aitape liggen 250 kilometer van elkaar waaruit wel blijkt op welke schaal het nieuwe offensief in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan plaatsvindt. MacArthur meldde in zijn triomfantelijk communiqué, dat als gevolg van de nieuwe onderneming nog 60.000 Japanners geïsoleerd zijn. En in totaal zijn nu 140.000 Japanners in het gebied ten Noorden van Australië afgesneden.

Een strijd tegen de Japanners komt nog andere hoogtepunten. Uit het Hoofdkwartier van Mountbatten op Ceylon wordt gemeld, dat de Japanse invasie van Brits Indië als een mislukking kan worden beschouwd. Zowel Imphal als Kohima bevinden zich nog in Geallieerde handen. En bovendien werd medegedeeld, dat de Geallieerde troepen, welke zich in Birma ver achter de vijandelijke linies bevinden, zeer versterkt zijn door de aanvoer van strijdkrachten door de lucht.

De strijd aan het Russisch front ondergaat nog weinig veranderingen maar allerwegen verwacht men een nieuw Russisch offensief aan het Centrale front, misschien gelijktijdig met de invasie uit het Westen. Dáár woedt het lucht-offensief nog onverminderd voort. In de afgelopen week werd meer dan 8000 ton bommen geworpen op Duitsland en de bezette gebieden.

En een gezamenlijke verklaring van de Noordamerikaanse en Britse luchtmachten meldt, dat de campagne om de Luftwaffe te vernielen reeds een succes is, hoewel niet volledig. Er komen ook vliegtuigen van bases in Italië om Duitsland te bestoken. Vliegtuigfabrieken te Wiener Neustadt moesten het gisteren ontgelden, alsook andere doelen in de omgeving van Wenen.

De grondstrijd in Italië biedt nog weinig nieuws. De nazies zitten zowel in Cassino als in de puinen van de vernielde abdij. In Joegoslavië zijn de guerrillero's van Tito nog bezig met het doorsnijden van spoorlijnen en het bestrijden van Duitse straf-expedities.

WAT RUSLAND DEED IN 10 MAANDEN.

Telegrammen van het front deelden mede, dat de Russen in 10 maanden tijds Leningrad hebben ontzet, Roemenië zijn binnengevallen en halverwege Berlijn hebben weten te marcheren, terwijl zij gereed zijn voor een nieuwe veldtocht. De tweede achtereenvolgende dag was het betrekkelijk kalm langs het lange front; de tros van het leger was doende op te breken om naar een nieuw leger te gaan. Men verwacht evenwel, dat deze pauze slechts van korte duur zal zijn. De lentepauze van het vorig jaar duurde tot 5 Juli, toen de Duitsers hun wanhoopsaanval op Koersk begonnen.

Het weder is niet de voornaamste reden van de lente-slaap. De modder is al dagenlang droog. In de Noordelijke sectoren is het nog wel wat modderig, maar men moet niet vergeten, dat de geweldigste opmarsen van het Rode Leger, zelfs de overtrekking van de Boeg, de Dnjester en de Proeth, in weerwil van dikke lente-modder zijn gedaan.

Van militaire zijde wordt gezegd, dat de stilte in de Russische opmars niets bijzonders is, maar van tijd tot tijd voorkomt. Ook zal de seizoensherziening van de krijgstoerusting moeten plaats vinden, de paarden worden vervangen door machines.

Gisteren meldden de Russen wel een Duitse tegenaanval ten Zuid-Oosten van Stanislawow (vroegere Polen) en ten Zuid-Westen van Narva aan het Estlandse front. De vijand wist geen noemenswaardige winsten te boeken.

Op de Krim zitten de Duitsers achter hun versterkte vesten. De burcht van Sebastopol is geen bedreiging meer voor het Rode Leger. Daar ze toch slechts een kleine kans hebben om te ontvluchten door de Zwarte Zeevloot en de Luchtmacht der Russen, belegeren de Russen de Duitsers en Roemenen rustig om ze uit te hongeren, zonder dat het hun zelf veel kost (Moskou, (AP) 24.4).

HELLEENSE OORLOGSSCHEPEN STAKEN.

Een bekendmaking, welke door de marine-autoriteiten te Caïro werd uitgegeven, deelde mede, dat de Helleense oorlogsschepen „Apostolis", „Eirax" en „Saktouris", welke drie weken lang geweigerd hadden de orders te gehoorzamen, Zaterdagavond werden overmeesterd door Helleense officieren en manschappen, die in opdracht handelden van Vice Admiraal Voulgaris, Opperbevelhebber van de Helleense vloot. Er werd machinegeweer- en geweervuur gewisseld en er vielen enkele slachtoffers. De schepen werden weer onder de bevelen gebracht van Vice Admiraal Voulgaris. Een Helleense zegsman zeide, dat men hier te doen had met een zitstaking en geen muiterij als een methode om de ontevredenheid te kennen te geven over de regering. (Caïro, (AP) 23.4).

NACHTELIJKE VERRICHTINGEN.

Als volgt luidt een communiqué van het Britse Ministerie van Luchtvaart:

„In de afgelopen nacht vielen vliegtuigen van het Bommenwerperscommando het depot voor [illegible]materiaal te Vilvorde aan op 10 kilometer ten Noord-Oosten van Brussel. Ook werden vele mijnen gelegd in de vijandelijke wateren. Mosquito's vielen Mannheim aan. 6 Onzer vliegtuigen worden vermist." (Londen, (AP) 24.4).

PERSCONFERENTIE VAN DE GAULLE.

Generaal Charles de Gaulle heeft op een persconferentie verklaard, dat Frankrijk staat voor de meest belangrijke militaire gebeurtenissen van zijn geschiedenis waarvan de toekomst van Frankrijk zal afhangen. Hieraan voegde hij toe, dat de Franse troepen vol vuur zijn om den vijand te verslaan. De Generaal verklaarde, dat het Nationaal Comité een volledig vertrouwen heeft in Eisenhower en Generaal Sir Maitland Wilson, van wien de capaciteiten bekend zijn.

Het ontslag van Giraud legde De Gaulle uit als de onmogelijkheid om een Franse opperbevelhebber te handhaven, aangezien het Comité zich niet in staat acht aan den Opperbevelhebber het uiteindelijke gezag over de beschikking van de Franse troepen te delegeren. De Gaulle bracht hulde aan Girauds qualiteiten als soldaat, welke „een eer zijn voor het Franse leger". (Algiers, (AP) 23.4).

AANVAL OP HAMM.

Officieel wordt gemeld, dat de Noordamerikaanse bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen 54 Duitse gevechtsvliegtuigen neerschoten ten koste van 18 bommenwerpers en 13 gevechtsvliegtuigen bij de aanval, welke Zaterdag door 2000 vliegtuigen werd gedaan op het Duitse spoorwegcentrum Hamm. (Londen, (AP) 23.4).

ALS WALLACE OP REIS GAAT.

Het kantoor van Vice President Wallace weigerde om commentaar te leveren op de gepubliceerde berichten, dat hij een bezoek zal brengen aan Siberisch Rusland wanneer hij binnenkort naar Tsjungking gaat (Wash-

De Boekerij van het Nederlands Inlichtingenkantoor.

De boekerij van het Nederlands Inlichtingen kantoor werd opgericht in 1941 om het publiek, de regerings-bureaux en de pers te voorzien van mondelinge, schriftelijke en geïllustreerde inlichtingen omtrent de regering, economie, handel, aardrijkskunde, geschiedenis, ethnologie, en andere wetenschappen betreffende Nederland, Nederlands-Indië en **Nederlands West-Indië.**

Eigenlijk is de boekerij een beetje ouder; zij begon in Januari 1940, toen de Nederlandse Ambassadeur, Dr. Alexander Loudon, met goedkeuring van de Regering in Den Haag, haar oprichtte voor het New Yorkse kantoor van de Nederlandse spoorwegen om zodoende de Nederlandse publiciteit uit te breiden. Na de invasie van Nederland (in Mei 1940) bleek dit klein kantoortje spoedig niet berekend op zijn grote taak.

Met toestemming van de Nederlandse Regering in Londen en van het Gouvernement in Batavia werd in Januari 1941 het Nederlands Gouvernements Informatie-bureau opgericht dat in Juni van dat jaar officieel geopend werd onder leiding van Dr. Nicolaas A. C. Slotemaker de Bruine.

Het verkrijgen van Nederlandse boeken.

Het is geen kleine taak om uit niets een informatie-bibliotheek van een vreemd land op te bouwen. En in oorlogstijd wordt dit niet minder dan de nachtmerrie van den bibliothecaris. De grootste hinderpaal is het verkrijgen van boeken. In normale tijden worden boeken over Nederland en zijn Overzeese Gewesten eenvoudig uit het moederland en uit Indië besteld. Daar deze gebiedsdelen zich nu tijdelijk in Duitse en Japanse macht bevinden werd de zaak moeilijk. Men had wijselijk een grote order boeken geplaatst toen de Duitse censuur nog niet zo streng werd toegepast, maar een brand aan boord van het schip waarop de boeken zaten, vernielde een groot gedeelte van de zending, terwijl andere boeken zo zwaar beschadigd werden, dat het den boekbinder een vol jaar kostte om ze te herstellen. Dank zij der Nederlandse edelmoedigheid en geest van eensgezindheid in oorlogstijd, hebben verschillende organisaties, zoals de Nederlandse Kamer van Koophandel, de Holland House Corporation, het Nederlands Consulaat te New York, en nog vele anderen, hun boekenplanken leeggehaald om zodoende de boekerij van het Nederlands Inlichtingen Kantoor te helpen opbouwen.

Vele particuliere verzamelingen, zoals die van den Nederlandsen Consul te New Orleans, den Heer J. A. Schuurman, werden voor „the duration" aan de bibliotheek afgestaan. De boekerij had het geluk de particuliere bibliotheek van L. C. van Noppen, in leven Queen Wilhelmina professor aan de Columbia Universiteit te kunnen kopen. Voorts kocht ze van een Nederlandse firma in Kaapstad elk Nederlands boek dat in Zuid Afrika uitgegeven werd. Grote hoeveelheden Nederlandse boeken werden van verschillende Noordamerikaanse boekwinkels in de Verenigde Staten van Noord-Amerika gekocht.

Zo doende kreeg de boekerij van het Nederlandse Inlichtingen Kantoor binnen de twee jaar van zijn bestaan, de beschikking over meer dan 10.000 boeken, en het is aardig op weg om een van de best voorziene Inlichtingen bibliotheken op het Westelijk Halfrond te worden. Toch is de boekerij nog verre van volledig om in staat te zijn al de verlangde informaties te verstrekken.

Noordamerikaanse bibliotheken helpen.

Het was met schrik en ook wel met enige afgunst, dat men vernam van de geweldige verzamelingen Nederlandse boeken in de Noordamerikaanse bibliotheken, zoals de Bibliotheek van het Congres, de Openbare New Yorkse Bibliotheek, de boekerij van de Columbia Universiteit en nog andere. Ook was men verbaasd toen men in „Union List of Serials" vele Nederlandse periodieken vond. En deze nu, die zeer dikwijls begraven lagen onder het stof van de bovenste boekenplanken, bevatten de inlichtingen die men zo dringend nodig had voor de oorlogvoering op het strijdtoneel in de Stille Oceaan en in Europa.

Met de Bibliotheek van het Congres was gauw een overeenkomst bereikt, het was niet moeilijk om de hand te leggen op de werkelijk uitgebreide sortering Nederlands leesmateriaal. Door onderling uitlenen van boeken was de N.I.B.L. in staat om een goed en nuttig gebruik te maken van vele waardevolle boeken, terwijl men door het prachtige kaartsysteem van de Congresbibliotheek in staat werd gesteld om een bijna volledige kaartsysteem over Nederlandse boeken in de „Library of Congres" aan te leggen voor de N.I.B.L.

Met de andere bibliotheken ging het niet zo gemakkelijk. In de meeste gevallen waren deze niet voorzien van een catalogus over het Nederlandse materiaal. Soms gebeurde het dat men een bepaald boek **dat men dringend** nodig had in of een andere boekerij had **opgespoord. Maar het** boek kon er zelf niet uit genomen worden, omdat een vroegere catalogisator het terecht of ten onrechte tot de bovenste plank had veroordeeld door de omschrijving:

„Reference" er aan te geven. Van vele waardevolle boeken werden fotostatische afdrukken of microfilms gemaakt; maar in spoedgevallen is deze werkwijze te langzaam en is ze ook duur gebleken.

De samenwerking die men van Amerikaanse bibliotheken ontvangt is echter in elk opzicht uitmuntend.

De Bibliotheek en de oorlog.

Het zal voor vele bibliothecarissen interessant zijn om te horen wat zoal in een informatiebureau als de N.I.B.T. plaats vindt. Het belangrijkste gedeelte van het werk kan hier niet onthuld worden, maar we zullen volstaan met enkele grepen uit het vele werk om aan te tonen hoe de N.I.B.L. het hare bijdraagt aan de oorlogsinspanning.

In vredestijd zal de bibliothecaris veelal zijn informatie-aanvragen krijgen van handelsinstellingen, die inlichtingen nodig hebben over handelsrelaties en economische aangelegenheden van schrijvers die het een of ander over Nederland willen weten, enz.

Maar nu, in oorlogstijd zijn onze aanvragers en bezoekers mensen van de U.S. Navy Intelligence, U.S. Strategic Services, van de Nederlandse Strijdkrachten in de Verenigde Staten en Canada, van de Office of War Information en de United Nations Information Service en van vele andere regeringsinstellingen. Zij vragen bijv. overdrukken van Maleise woordenboeken en grammatica's, landkaarten van Nederland en van Nederlands Oost-Indië, geografische beschrijvingen van kuststreken en van havenplaatsen, ligging van fabrieken, monumenten, tempels enz.

Het gebeurt niet zelden dat de bibliothecaris een aanvraag krijgt omtrent de ligging van een fabriek die oorlogsmateriaal voor den vijand produceert en dan enige tijd later uit de krant verneemt dat diezelfde fabriek platgebombardeerd is geworden. De gedachte, dat hij tot op zekere hoogte daaraan heeft meegewerkt is natuurlijk geen kleine beloning.

Ofschoon de meeste van onze activiteiten in verband staan met de oorlog of met na-oorlogse plannen, blijven particuliere aanvragen over verschillende onderwerpen binnenkomen.

Het is merkwaardig dat het grootste percentage van de aanvragen van het Noordamerikaanse volk betrekking heeft op Koningin Wilhelmina en de Koninklijke Familie. Er is misschien wel geen enkel vreemd land waar Nederlands beminde Vorstin meer vereerd en geëerbiedigd wordt als in de Verenigde Staten.

Het behandelen van het materiaal.

Om 10.000 boeken behoorlijk te kunnen catalogiseren, die niet alleen in het Nederlands maar ook in vreemde talen geschreven zijn, heeft men niet alleen veel personeel nodig, maar ook mensen die op de hoogte zijn van vreemde talen. Daar de boekerij bijna geen boeken uitleent, maar haar eigen personeel erop na houdt, teneinde de aanvragers onmiddellijk de gewenste inlichtingen te kunnen geven, werd het noodzakelijk dat men veel analytische verdelingen ging maken voor vlugge informatie. Als bijv. een boek een kostbare landkaart van Indië bevat, en een bizondere duidelijke foto van een fabriek dan worden er speciale hoofden voor gemaakt.

Zo gebeurt het wel dat een boek 150 „opsporingskaarten" kan hebben.

Hoe essentieel boeken ook zijn, voor een inlichtingenkantoor zijn zij van ondergeschikt belang in oorlogstijd.

De publicatie van de regering, de wetten, verordeningen, statistieken zijn in handen van den vijand. Voor de gebeurtenissen in deze bezette gebieden is de bibliotheek geheel afhankelijk van nieuwstelegrammen, radioberichten van Europa en Azië, krantenknipsels uit de onder Duitse invloed staande Nederlandse pers, officiële publicaties van de Regering te Londen, inlichtingen van de ondergrondse pers en radio, en vraaggesprekken met vluchtelingen die uit bezette gebieden zijn ontsnapt. Al deze gegevens die dagelijks de boekerij binnenstromen, moeten gerangschikt worden en er moeten cataloguskaarten voor gemaakt worden.

Er worden ook speciale registers aangehouden van alle vaderlanders die als gijzelaars doodgeschoten worden. Alle Engelse publicaties met betrekking tot Nederland worden op dezelfde manier behandeld, zoals brochures uitgegeven door de Office of War Information, de United Nations Information Service, redevoeringen van vooraanstaande personen, verslagen over voedseltoestanden, kortom elk onderwerp, dat de boekerij nodig zou kunnen hebben. Alle Canadese en Noordamerikaanse publicaties over het moederland worden dagelijks geclassificeerd, tezamen vormen ze nu reeds meer dan 120 grote boekdelen.

Tenslotte verdienen nog melding de gegevens van de boekerij over de werkzaamheden van het bureau zelf, zijn eigen publicaties, brochures, en artikelen. De „Netherlands News" een tweewekelijks blad door het Bureau uitgegeven, is een zeer goede inlichtingen-bron voor nieuws uit Nederland en de overzeese staatsdelen.

De Boekerij koopt ook alle nieuwe boeken van betekenis aan, in het bizonder die over de oorlog en over de na-oorlogse reconstructie, en is bovendien geabonneerd op vijftig tijdschriften en kranten.

Informatieafdeling.

De „Research Department" geeft inlichtingen aan de diverse afdelingen van het Bureau, aan nieuwsbladen, uitgevers, burgerlijke en militaire instellingen. Deze afdeling maakt ook de artikelen klaar over diverse onderwerpen die aangevraagd worden. Zij geeft ook de serie brochures uit van het Netherlands Information Bureau.

Bibliotheken en boeken in bezet Nederland.

Tot nu toe heeft de oorlog de beroemde Nederlandse boekerijen gespaard. De enige vernieling die ons bekend is, is die van een particuliere verzameling te Middelburg, uit een brief aan wijlen Hendrik Willem van Loon: „Al mijn kostbare schilderijen en mijn grote bibliotheek van 20.000 boeken zijn vernield."

Of de kostbare Nederlandse handschriften en boekerijen ook gespaard zullen blijven als de Geallieerde legers zich door de Lage Landen een weg banen naar Duitsland, zal alleen de toekomst ons vertellen.

Tot nu toe hebben we niet gehoord van een openbare verbranding van boeken, zoals dat in het gehele Reich geschiedde op 10 Mei 1933. De eerste Nazi maatregel om de Nederlandse boekerij te „kruisen" was de samenstelling van de „Index van verboden boekerij", die alle boeken bevatte met anti-Nazistische strekking of die tenminste passages die „beledigend voor de Nationaal-Socialistische idealen" waren, bevatten.

De index bevatte de werken van Hendrik Willem van Loon, Thomas Mann, Joseph Roth, Sigrid Undset, Ward Price, Erich Kastner, Andreas Latzko, Richard Katz, de „Orient Express" van den Doolard, „Christ's reply to Communism" van Stanley Jones en „Van het Westerlijk front geen nieuws" van E. M. Remarque. De boeken van Viki Baum werden niet verboden maar mochten ook niet in catalogi verschijnen. De index werd natuurlijk met de gebruikelijke Duitse doeltreffendheid opgemaakt, d.w.z. hij was tot in het belachelijke uitgewerkt.

Zo vroegen de bibliothecarissen zich verwonderd af waarom toch het bekende jongesboek „De Zoon van Dik Trom" ook aangeduid stond als een van de boeken „die de moraal ondermijnen". Eindelijk ontdekte men dat het verhaal de volgende passage bevatte: „Adolf kon niet over de vijver springen en viel in het water...".

Van tijd tot tijd wordt de lijst bijgewerkt door het Departement van Cultuur en Publieke Voorlichting met den N.S.B.-er Goedewaagen aan het hoofd. Toen de Verenigde Staten van Noord-Amerika in 1941 de oorlog verklaarden, vaardigden de Nazies onmiddellijk een decreet uit waarbij het verboden werd om boeken geschreven door Noordamerikanen te lezen. Een uitzondering werd gemaakt voor Noordamerikaanse „klassieken" dat zijn die schrijvers die vóór het jaar 1905 overleden waren.

Waarom men wel Noordamerikaanse boeken verbiedt doch Engelse boeken vrij laat circuleren is nooit uitgelegd.

Teneinde het volledige toezicht op de Nederlandse boekerijen te krijgen, hebben de nazies een Bibliotheek Commissie in het leven geroepen. Bij de installatie van deze commissie, verklaarde Prof. J. van Dam, Secretaris Generaal voor het Onderwijs, in zijn rede, dat voortaan de Nazies zouden besluiten welke boeken er gelezen dienden te worden. Hij legde er de nadruk op van hoeveel belang het was dat men toezicht hadde over de inhoud van boeken en boekerijen. „Dit is een zaak die onze bizondere zorg en aandacht vraagt in verband met de gebeurtenissen die nu de nieuwe wereld aan het vormen zijn" zei hij.

Dat de Duitsers van de Nederlandse bibliotheken weinig samenwerking ondervonden bleek uit de boze uitlatingen van „Volk en Vaderland" van 1 Augustus 1942.

Dit blad eiste dat het „beledigend tekort" van Nationaal-Socialistisch leesmateriaal in de bibliotheken onmiddellijk aangevuld moest worden."

„Wij eisen", zo vervolgde het blad, „dat de boekerijen niet alleen voorzien zijn van „Volk en Vaderland" en van „Het Nationale Dagblad", maar ook van „De Zwarte Soldaat" en dergelijke periodieken.

Uitleenbibliotheken.

In hun campagne tegen „gedegenereerde lectuur" zagen de Duitsers blijkbaar een belangrijke „bron van gevaar" over het hoofd, de particuliere uitleenboekerijen waarvan het in Nederland krioelt.

De mensen begonnen meer en meer te lezen. Ze haalden de uitleenbibliotheken leeg. De eigenaren van deze boekerijen konden echter dikwijls niet uitmaken of de schrijver Noordamerikaan was of Engelsman, en in het begin ontsnapten ze aan de bedreigde straf onder het voorwendsel dat zij de nationaliteit van den schrijver niet kenden. De boeken van verboden schrijvers werden het liefst gelezen.

De N.S.B. bladen begonnen spoedig een campagne hiertegen. „Volk en Vaderland" nam de gelegenheid waar om er over te klagen dat „het Nederlandse volk de literaire smaak voorgoed kwijt is". „Zij lezen alleen Engelse en Noordamerikaanse romans en boeken van Joodse schrijvers, zo als den Duitser Emil Ludwig en Leon Feuchtwanger, en van den Amsterdammer Maurits Dekker."

In Juli publiceerden de Duitsers een lange, officiële lijst van Noordamerikaanse schrijvers. Deze lijst bevatte heel veel namen, van schrijvers die door velen steeds voor Engelse schrijvers werden gehouden.

Honderden boeken werden uit de omloop gehaald, en populaire romans en detectiveverhalen waren nooit in voldoende hoeveelheid te krijgen om aan de vraag ernaar te voldoen. De lezers waren dikwijls gedwongen maanden te wachten voordat zij een eenvoudig moordverhaal konden lezen.

Schoolboekerijen.

Onmiddellijk na de bezetting poogden de Duitsers het Nederlandse onderwijs te nazificeren. Alle boeken met anti-nazistische strekking werden uit de schoolbibliotheken verwijderd. Men nam alle leerboeken in beslag om ze te onderzoeken.

Tienduizenden scholen bleven zodoende maandenlang zonder leerboeken. Alle bladzijden die betrekking hadden op het Huis van Oranje, op Koningin Wilhelmina, Stalin, en zelfs Mussolini moesten uit de boeken verdwijnen.

Spraakkunsten en leesboeken die zinnen bevatten als „Herman duwt Adolf in het water" werden eerst grondig van alle dergelijke passages gereinigd.

Zodoende werden millioenen boeken beschadigd en de schade is zo groot dat zij een van de voornaamste na-oorlogse problemen vormt.

Nationale inlichtingenbibliotheken voor na de oorlog.

De Duitsers weten welk een belangrijke rol de boekerijen spelen op de vorming van de publieke opinie in oorlogstijd. De boekerij zal ook van groot belang zijn bij het vormen van de na-oorlogse wereld.

Colton zegt: „Het is met de landen al evenzo gesteld als met de mensen. Zij die het minst af weten van de anderen, hebben de hoogste dunk van zichzelf".

Om het denkbeeld van het opperste ras uit te roeien, om de democratie in Duitsland bekend te maken en om een betere verstandhouding te scheppen tussen de democratische landen zelf, dat zal de grote taak zijn die de bibliotheek in het vooruitzicht heeft. In redevoeringen over na-oorlogse problemen, over internationale samenwerking, en over een blijvende vrede, worden honderden middelen aangegeven om al deze dingen te bereiken, van een internationale politiemacht tot aan de uitwisseling van studenten. Ook boekerijen behoren daarbij.

DE EERSTE GOEDKEURING.

De eilanden St .Thomas en St. John zijn de eerste der op de Barbados-conferentie vertegenwoordigde gebieden, die het verslag van de Conferentie hebben goedgekeurd en aangenomen. De Raad der beide eilanden heeft het verslag met algemene stemmen aangenomen (Aneta).

[Dit betreft de zg. Quarantaine-Conferentie te Trinidad, waar Dr. Coco Arends ons staatsdeel vertegenwoordigde — Red.]

Tsjip en de Leeuwentemmer

door

WILLEM ELSSCHOT. [1])

Waarde Amigoe.

Toen gij reeds een eerbiedwaardige periodiek waart, was ik een kleine ontdekkingsreiziger op de wieken van de woede en de lust. Over mijn eerste expeditie tussen de tafelpoten en de badkamer zou reeds uw grijze schaduw hebben kunnen vallen, indien de zon boven dit eiland niet zo hoog had gestaan en de bakermat van mijne familie niet zo ver af had gelegen. De indrukken die ik toen heb opgedaan spelen ongetwijfeld de grootste rol in mijn beoordeling der letteren, maar zouden ook met de pen van de scherpste analyse niet meer herkenbaar te maken zijn.

Maar mijn tweede expeditie herinner ik mij levendig. Ik was een stadsjongen en mijn vreselijke ervaringen buiten de bibliotheken zal ik u besparen. Tussen zijn 13e en 19e jaar echter ontdekt de jongeling behalve de cubistische wereld de stad, de wereld der boeken en verdwaalt daarin onder de grootste angsten. Hij ontdekt de wildste nieuwe wonderen. Aan het einde van deze periode schrijft de dichter zijn eerste vers of, als Rimbaud, legt de laatste hand aan zijn laatste kunstwerk.

Er is geen romanlezer als de jeugdige! Een hels vuur drijft hem van boek tot boek, terwijl dit drama zich ternauwernood wil afspelen binnen het raam der uren van de uitlening. Schuw en verleidend behandelt hij de juffrouwen van de uitlening — netgekapte door het geluk vergeten onderwijzeressen — om één leesboek meer mee te mogen nemen dan het reglement toelaat of om vlak voor — ja, na! — sluitingstijd te mogen binnensluipen voor een tweede maal op dezelfde dag om een boek „geruild" te krijgen, alsof hij het intussen al niet uit gelezen had...... Hoe haat hij in zijn binnenste het wezen, dat hij zou willen commanderen: „Geef me tien boeken" en slaan bij de minste aarzeling, terwijl hij het moet bekruipen met een lach gewrongen op zijn halfmanlijk gelaat.

Los en vast leest hij. " In zijn dromerijen overdag en in zijn dromen 's nachts spelen de figuren door die Cooper, May, Verne, Conscience, Londen, Curwood, Courts-Mahler a raison leverden. Die boeken zijn de prachtigste boeken, zijn onverbeterlijke meesterwerken, die hem het meest opjagen, met wier figuren hij zelf het aangenaamst kan voortspelen, die hem in een schrijnende geluksroes brengen.

Het gaat goed — vader en moeder in de kast gezet — met dit waden in de lucht buiten de wereld, tot hij de functie van de kunstcritiek ontdekt. Dan ontmoet hij mannen die wapenen gelijk zijn helden feilloos hanteren maar die niet voor hem en zijn idealen vechten maar die integendeel hem te lijf gaan in zijn verering en koel de rouge wegwrijven van zijn speelpoppen.

Met welk een hekel begon hij de rubriek te lezen, die zonder pardon de leveranciers van het leesvoer als worstvormige gestalten uittekent welke slechts ons meelij of onze verachting verdienden.

Zijn leeslust werd verzuurd; het leven werd moeilijker. Maar door dit critieke stadium heengekomen, begint het boek — en vooral de poëzie — eigenlijk pas voor hem te „leven" en wordt dat onzakelijke rijk ontsloten waar men een wonder kan aantreffen om elke hoek en waar men elkander leert verstaan ook en juist in het onbegrijpelijke.

Ik ging vanmorgen naar een kijkdag van een verkoping. Daar wordt de boel verkocht van oliemensen die niet uit Nederland konden wegkomen onder hun vacantie. Daar liggen stapeltjes van 6—8 boeken met een touwtje er om. Wat binnen het touwtje zit wordt in zijn geheel verkocht. Ik heb de vorige maal meegemaakt dat er 40 of 45 gulden voor zo'n stapeltje werd geboden. Het is duidelijk dat het zwakke boek alom tegenwoordig is. Maar nu werd vanmorgen blijkbaar de nalatenschap en de nagedachtenis van H. geveild. Deze was 2e machinist op een tankschip en hij is dood geschoten tijdens zijn vacantie in Nederland door de Duitsers. Blijkbaar „in actie." Ik kwam vlak voor zijn vertrek bij hem.

Toen ik terloops in zijn boekenkast keek stonden daar alle verschenen werken van Willem Elsschot. U begrijpt mijn verbazing! Ik liet die ook aan zijn vrouw blijken. Ja, haar man was een groot bewonderaar van Elsschot en leunde zijn boeken rechts en links om altijd weer boos te worden als hij ze met het bescheid terugkreeg:. Dat het wel aardig was."

's Avonds voor zijn vertrek kwam hij mij „Tsjip & („Ontgoocheling") brengen. Ik moest en zou ze aannemen, hij kon ze weer kopen nu hij toch naar het vaderland ging.

Hij is intussen doodgeschoten en zijn boeken worden geveild. Maar het is, God beter' het, onmogelijk zijn serie op te kopen als aandenken aan een moedig man van smaak omdat deze is verdeeld, zodat er tussen elk touwtje één Elsschot zit. Ik zou 50—60 stuks van alles wat moeten kopen om aan zijn Elsschots te komen en dat tegen fancy-fair prijzen. Praten help niet.. Men handhaaft het systeem 5 varkens en 1 venus, omdat men in de varkens venus ziet?

* * *

Wat moet ik hierna nu nog over „Tsjip" schrijven, dat Willem Elsschot schreef, zoals hij leefde. Het is geen tragisch boek en er wordt niet in gedonderd. Het is zo meesterlijk geschreven dat hij het voor een niemendalletje houdt, die de hierboven kunstcritiek heeft overleefd of er niet aan toe is gekomen. Deze zij ook verder gelukkig met de vele verder gelukkig met de vele Gulbrandsen en bediene zich veel van de uitdrukking „over smaak valt niet te twisten".

Tsjip is als herdruk de eerstelling van de uitgeverij Querido, New-York. Het is goed verzorgd, zoals het hoort wanneer men een hoogtepunt in de Nederlandse literatuur. presenteert. Het is op Curaçao te koop. Het past niet in elke boekenkast. Om het eerlijk te zeggen: het past in vele boekenkasten niet.

L.T.

[1]) Uitgegeven door Querido te New York, $ 2.50.

komst op Curaçao uiteen te zetten.

In een zeer hartelijk onderhoud, dat rium een uur duurde, en waarin Zijne Excellentie zeer geïnteresseerd, de uiteenzettingen der verschillende vraagstukken op het Jodendom betrekking hebbende, volgde, wenste Zijne Excellentie den Heer Stone veel succes in zijn sympathieke onderneming.

Bij het afscheidnemen, gaf Zijne Excellentie den Heer Stone een boodschap mede voor de Joodse bevolking van Curaçao, waarvoor Zij zeide zeer veel waardering te hebben en waaronder Zij vele vrienden telt. Deze woorden luidden als volgt:

„Zeg aan uw geloofsgenoten in het algemeen en aan hen die hier op Curaçao woonachtig zijn in het bizonder, dat zij overtuigd kunnen zijn van Mijn vriendschap en goede wil en dat Ik de wens uitspreek, dat er na de overwinning op onze gemeenschappelijke vijanden een eind zal komen aan de tragedie van het Joodse Volk, opdat alle goedwillende mensen, in vrede en vrijheid zullen kunnen leven".

DE STOEP.

Nummers 2 en 3 van De Stoep zijn uit.

Nummer 2, genaamd Bitter Zoet, is een boekje met aphorismen van J. Greshoff.

Dit nummer is verschenen in een oplage van 500 exemplaren, waarvan 150 in linnen gebonden. Van dit aantal werden 50 stuks voorzien van een linosnede van G.P.D.'s Eugène A. Winters en genummerd 1—50 en gedeeltelijk in de handel gebracht.

Nummer 3, als gewoonlijk zonder aparte inhoudsopgave, heeft 56 bladzijden met gedichten, proza en critieken. Voor het eerst heeft De Stoep ook iets in het Frans opgenomen, een stuk poëzie van K. Greshoff.

Beide nummers, waar wij nader nog op terug zullen komen, zien er welverzorgd uit.

hebben aangevallen (Londen, AP 23.4).

DE VERRICHTINGEN DER PARTIJGENOTEN.

Het communiqué van Tito maakte bekend, dat de Joegoslavische Partijgenoten de hoofdspoorlijn tussen Beograd en Zagreb hebben doorgesneden.

De zijlijn Broad-Noska werd op 70 verschillende plaatsen doorgesneden. Een Duitse militaire trein werd in Slowenië tussen Triëst en Ljubljana vernield. Voorts werd gezegd, dat de Duitsers met drie nieuwe offensieven begonnen zijn: in de gebieden van Montenegro, Sanjak en Lika (Londen, AP 23.4).

DE BASES IN HET CARAIBISCHE GEBIED.

De onder-commissie voor vlootaangelegenheden van het Noordamerikaanse Huis van Volksvertegenwoordigers, die een bezoek heeft gebracht aan de Caraïbische vlootbases, heeft voorgesteld, dat er onmiddellijk stappen genomen zouden worden om de bases, die aan de Verenigde Staten afgestaan waren voor de duur van 99 jaren door de Britse regering, tegen 50 torpedojagers te bestendigen. Het voorstel werd door den voorzitter der Commissie, Vinson gedaan (Aneta).

HET HUWELIJKSDOEL.

Een decreet van de Congregatie van het Heilig Officie van 1 April jl. zegt, dat „de mening van zekere personen die het eerste huwelijksdoel niet is het voortbrengen van kinderen..."

Curaçao.

OP DE TERUGREIS.

Uit New York wordt gemeld, dat de Heren Meester Henri J. M. Hoogeveen, Ernesto C. Martijn en Alfred S. Senior Zondag vertrokken zijn (Aneta).

DOKTER ARENDS OP DE HYGIËNISCHE CONFERENTIE.

Dr. J. Arends heeft de opening bijgewoond van de Pan-Amerikaanse Hygiënische Conferentie, die Zaterdag haar werkzaamheden begon. De besprekingen van de eerste week zijn gewijd aan hygiënische toestanden in Amerika (Aneta).

VERERING H. PHILOMENA.

Gisteravond werd door Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P., Apostolisch Vicarius van Curaçao op plechtige wijze een kapel ingewijd in de prachtige kerk van Onze Lieve Vrouwe van de Rozenkrans te Pietermaai ter ere van de Heilige Philomena. Pater Philippus Offermans O.P. hield tijdens deze plechtigheid een vurige predicatie om de gelovigen op te wekken tot verering en liefde van de Heilige Philomena.

Zijne Hoogwaardige Excellentie werd bij de inwijding geassisteerd door Pastoor Martinus van der Tisen O.P., den groten vereerder en stuwer van deze devotie.

HET OPROEPEN VAN SCHUTTERS.

De schutterplichtigen op de eilanden Aruba, Bonaire en Curaçao van de jaarklasse 1923 zullen met 1 juli as. worden opgeroepen. Deze eerste oefening zal 6 maanden duren.

De keuring van deze schutterplichtigen zal in de eerste helft van Mei plaats vinden.

BENJAMIN KATZ NAAR NEW YORK.

Woensdag vertrekt Antiquair Benjamin Katz met Mevrouw Katz en zoon wegens familie-omstandigheden naar New York. Het tentoonstellings- en museumplan blijkt evenwel bestaan en de blijkt evenwel bestaan en de Heer Katz heeft het idee hiervoor te zijner tijd terug te keren. Familie-omstandigheden en doktersbevel nopen hem evenwel te vertrekken. Zijn broer Abraham Katz en zijn schoonzoon de Heer Cohen blijven evenwel hier. Wie oude schilderijen, vazen of andere voorwerpen van kunst heeft telefonere aan Isaac Bloch, tel. 1742 of Jan van der Velden, tel. 1017 en 1166.

De Heer Katz heeft zich in de vier maanden tijds, dat hij hier was vele vrienden verworven. Die zullen hem niet vergeten: de gezellige sfeer van de opkamer in hun hotel, de gastvrije bejegening, het echt-Nederlandse milieu hebben de Heer Katz en zijn echtgenote hier in korte tijd ingeburgerd.

KAARTEN EN OUDE PLATEN.

Door een misstelling werd het adres van oude kaarten en platen in Londen te bestellen verkeerd opgegeven. Het adres moet zijn:

Welfare Committee for the Netherlands Fighting Forces, 557 Newmanstreet, London, W. I.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale: Voetbal: Paulusdrukkerij — Curaçaose drukkerij 2—0; De West — Red Devils 1—2; The Western Stars — Republic 0—5; C.S.R. — Ecuador 0—0.**

P.A.A. KRIJGT VRIJSTELLING

Uit een Landsverordening: Op 7 Februari 1944 heeft de Pan American Airways Inc., een vaste luchtlijn geopend van Miami naar La Guaira en terug, via Curaçao. Oorspronkelijk werd deze dienst drie maal per week gevlogen. Ingaande 26 Februari jl. is hij uitgebreid tot zeven maal per week, zodat de betrokken vliegtuigen thans elke week het eiland Curaçao veertien maal aandoen.

Nodig is, dat alhier reservedelen en andere voor de dienst vereiste zaken, voorhanden zijn.

Daarop worden door Pan American Airways, omdat zij in tegenstelling met de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij, niet voldoet aan de voorwaarden gesteld in het thans bepaalde in artikel 127 sub 24 der „Algemene Verordening I. U. en D. 1908", invoerrechten betaald.

Het komt den Gouverneur wenselijk voor, om de Pan American Airways zulk een geregelde dienst onderhoudt tussen ons Staatsdeel en de buitenwereld, de vrijstelling als bedoeld in artikel 127 sub 24, ietwat uit te breiden.

ELIHU D. STONE BIJ DEN GOUVERNEUR.

Als officieel vertegenwoordiger van het Joodse Agentschap voor Palestina, werd de Heer Elihu Stone, Zaterdagochtend, door den Noordamerikaansen Consul, den Heer F. Huddleston, aan Zijne Excellentie den Gouverneur voorgesteld, en was zodoende in de gelegenheid, Zijne Excellentie het doel van zijn

TEGEN OVERLAST VAN HONDEN.

Uit het voorlopig verslag ener landsverordening:

De afdelingen der Staten van Curaçao zouden gaarne van het Bestuur vernemen of er pogingen gedaan zijn om honden te vangen en zo ja met welke middelen en met welk resultaat.

Algemeen verklaarden de afdelingen zich tegen het neerschieten van honden op de openbare weg, zowel uit gevoelsoverwegingen als vanwege het daaraan verbonden gevaar.

De vraag werd gesteld of het Bestuur de mogelijkheid zou willen nagaan of het vangen niet zou kunnen geschieden met behulp van een net of van een gasrevolver. Het voordeel van dit laatste middel is, dat het de beesten bedwelmt, waarna zij zonder enig bezwaar in een vrachtwagen gelegd kunnen worden.

Hedenavond om 20 uur houdt Elihu D. Stone in de Loge „Vergenoeging" Wilhelminaplein, een lezing waarin hij de hedendaagse vraagstukken des Joodsen volk en de toestand der Joden in de door de nazies bezette gebieden bespreek enzal. Iedereen, Jood en niet-Joood, is welkom.

BUSTAMENTE BRACHT VERSLAG UIT.

In „El Universal" van Woensdag 19 en Donderdag 20 April jl. is een verslag opgenomen, dat door den Heer Julio Bustamente, leider van de Venezolaanse voetbalploeg welke hier in het vierlandentournooi meedeed, werd uitgebracht aan de Venezolaanse Voetbal Bond over het bezoek aan Curaçao.

Na de verschillende onjuiste reportages en onprettige commentaren in de Venezolaanse bladen gelezen te hebben treft ons de volkomen objectieve en eerlijke wijze waarop de Heer Bustamente verslag heeft uitgebracht. Ongetwijfeld zal deze rechtzetting van zaken er belangrijk toe bijdragen de goede verstandhouding tussen Venezolanen en Curaçaoënaars te herstellen.

Wij zijn den Heer Bustamante dankbaar voor zijn uitnemend verslag en hopen, dat onze sportlieden in de toekomst als steeds bereid zullen zijn hun krachten met die van de Venezolanen te meten.

WERELDNIEUWS.

INSTALLATIES IN NOORD - FRANKRIJK AANGEVALLEN.

Gemeld wordt, dat Noordamerikaanse Marauders en Britse Bostons en Mitchells, geëscorteerd door Spitfires, Zondag de installaties in Noord-Frankrijk hebben aangevallen (Londen, AP 23.4).

welijksdoel niet is het voortbrengen...

ZUIVERINGSPLAN.

De Nederlandse regering te Londen heeft een zorgvuldig plan klaar gemaakt om onmiddellijk na de bevrijding Nederland te zuiveren van allen, die met de Duitsers hebben samengewerkt. Minister Van Boeyen sprak over dit onderwerp voor Radio-Oranje en zeide, dat de opruiming zo spoedig mogelijk zal plaats hebben, omdat er geen sprake kan zijn van samenwerking met mensen, die den vijand hebben geholpen in zijn poging het Nederlandse volk tot slavernij te brengen: de Duitsers zijn er niet in geslaagd de tegenstand te breken van zekere ambtenaren, wier houding door de gehele beschaafde wereld wordt bewonderd.

Hij verklaarde ook, dat de regering vrij nauwkeurig is ingelicht over wat er omgaat in Nederland en hij was ervan overtuigd, dat eventuele leemten wel aangevuld zullen worden door personen, die nog in bezet Nederland zijn (Aneta).

DRIE APOSTALISCHE VICARII In OOST-INDIË GEINTERNEERD.

Drie Apostolische Vicarii van Nederlands Oost Indië, Hunne Hoogwaardige Excellenties, de Monsignore Peter Willekens van Batavia, Antonius E. Albers van Malang en Albert Soegijapranata van Semarang, zijn door de Japanners geïnterneerd, aldus een radio-uitzending van het Vaticaan. (ncwc)

VENEZOLAANSE BISSCHOPPEN PROTESTEREN.

Het Hoogwaardig Episcopaat van de Verenigde Staten van Venezuela heeft een boodschap van protest aan den Paus gezonden waarin zijn afschuw wordt geuit voor elke schade die aan de Heilige Stad mocht worden aangebracht. De bisschoppen verzekeren den Paus van Venezuela's gebed. (ncwc)

VERBODEN IN ZEE TE STEKEN.

Het Duitse opperbevel in Nederland heeft aan de Nederlandse vissers verboden verder dan een mijl uit de kust te gaan en op sommige punten is het zelfs volstrekt verboden in zee te steken. Vermoedelijk zijn de Duitsers bang, dat bij een eventuele inval de Nederlandse vissers de Geallieerden de weg zullen wijzen door de Duitse mijnenvelden, waarmede de vissers natuurlijk vertrouwd zijn, ofwel vrezen zij, dat de vissers den Geallieerden tegemoet varen om hen op de hoogte te brengen van de laatste maatregelen, die de Duitsers hebben getroffen. Naar Rijn, Maas en Schelde in zee komen, is het volstrekt verboden aan de vissers om uit te varen, alleen bij Walcheren mogen zij 300 meter in zee.

ziegezinde Franse Populaire Partij, Zondag gewond werd in een auto-ongeval, terwijl hij naar Partij, Zondag gewond werd bij gadering te Nancy.

— **Ruslands vredesvoorwaarden zijn voor de tweede maal verworpen door de Finse regering, gelijk gisteravond officieel te Helsinki bekendgemaakt. De Russen zeiden Zaterdagavond dat de besprekingen ten einde waren gekomen en gaven de schuld voor Finlands weigering aan de Duitse overheersing.**

— Radio-Vichy zeide, dat Rijssel wordt ontruimd en het eerste contingent van geëvacueerden reeds op weg is naar het gebied van Cambrai. De rangeerterreinen en vliegvelden te Rijssel zijn de laatste tijd herhaaldelijk aangevallen.

— Radio-Moskou deed een oproep aan de Oostenrijkers om het voorbeeld der Joegoslaven te volgen en te revolteren instede van passief te wachten tot Oostenrijk bevrijd is van buiten af.

— **Een communiqué van de Noordamerikaanse 14e luchtmacht in China meldt, dat Liberators in een verpletterende aanval nabij Saigon (Frans Indo China) Zaterdag definitief zes Japanse schepen met een totale scheepsruimte van ongeveer 21.000 ton vernield hebben. Hiertoe behoorden drie tankers, die ontploften en fel brandden. Andere vliegtuigen vernielden een spoorbrug ten Zuiden van Vinh in Frans Indo China.**

Laatste Nieuws.

— **Officieel wordt bekendgemaakt, dat een luchtvloot van 750 tot 1000 Noordamerikaanse zware bommenwerpers heden de vliegtuig- en andere fabrieken te Frederikshaven hebben aangevallen alsook enkele vliegvelden in het gebied van München.**

De bommenwerpers werden geëscorteerd door „zeer grote strijdkrachten" van Mustangs Lightnings en Thunderbolts van de 8e en 9e luchtmachten. Het weer was „over het algemeen goed" bij deze aanvallen. De Duitse radio maakt melding van gelijktijdige aanvallen door de Noordamerikanen in Roemenië, waaruit blijkt, dat misschien de grootste gecoördineerde aanval van de oorlog is uitgevoerd.

— Kort vóór het aanbreken van de dageraad werd gedurende 30 minuten kanonvuur gehoord uit de richting van het Kanaal waaruit de waarnemers opmaakten, dat een gevecht tussen Geallieerde en vijandelijke schepen uitgebroken was.

— **Radio-Berlijn meldde, dat Jacques Doriot, leider van de na-**

HET CARAIBISCH LABORATORIUM—IV.

De Gekleurde Bevolking der Engelse Eilanden werd zich bewust.

Oorlog noopt Engeland grotere vrijheden te geven.

door

JOSEPH M. JONES.

De politieke invloed.

De Westindische onlusten in 1935—1938 waren stakingen en arbeidsrelletjes. In 1935 kwamen zij voor op St. Kitts, St. Vincent, St. Lucia en in Engels Guyana: in 1937 flikkerden zij op Barbados, in Engels Guyana, op St. Lucia, Jamaica en Trinidad, waar zij aangroeiden tot een algehele staking, gepaard met hevig geweld; en in 1938 waren er meer moeilijkheden op Jamaica. Ongelukken hadden over verscheidene jaren slechts 39 doden en 175 gewonden gekost. Maar voor de blanke eilandbewoners, die opgegroeid waren met verhalen over de massa-moorden op Haïti en die zich scherp bewust waren van de grote zwarte meerderheid, joegen de arbeidsonlusten en kleine opstootjes ontzettende angst aan.

Stakingen en opstootjes bij de Negers.

Voor de eerste maal in de geschiedenis demonstreerden de zwarte massa's, ter onderscheiding van de gekleurde middenstand van intellectuelen, voor een tot nu toe niet vermoede arbeidssolidariteit in het gehele Caraïbische gebied en eisten zij concessies.

De opstanden waren dus een hevige schok voor de bestuursklasse op de Engelse eilanden en veroorzaakten een geestelijke houding, die tot veranderingen bijdroeg. Zij waren meer dan enige andere factor verantwoordelijk voor de bereidheid — de gretigheid — van de bestuursklasse op de eilanden en in Engeland, om veranderingen aan te brengen op zo'n grote schaal, dat de arbeiders tevreden zouden zijn. Lange tijd vóór de overeenkomst betreffende de torpedojagers-bases in 1940 brachten zij reeds een serie van parlementaire onderzoekingen, onderzoekingscommissies en rapporten, die duidden op politieke, economische en sociale wijzigingen op grote schaal, te weeg.

En zelfs na Duinkerken in de zomer van 1940 keurde het Engelse Parlement, in tegenstelling met de eeuwenoude politiek, dat de koloniën van haar eigen middelen moesten rondkomen, een programma voor welvaart en ontwikkeling in alle Engelse koloniën goed en had een toelage van £ 1.000.000.— van het totale jaarlijkse bedrag bestemd voor West-Indië.

Eigen volksleiders staan op.

Deze onlusten vormden een geweldige drijfkracht voor Westindische politici. Leiders stonden uit het volk op. Enigen daarvan verdwenen vlug in een flits van volksleiderschap, maar anderen bleven om politieke bewegingen en vakverenigingen te organiseren. Op Jamaica traden Norman Washington Manley, gedeeltelijk Iers en gedeeltelijk een Neger, de handigste advocaat van West-Indië en zijn neef, Alexander Bustamente, op de voorgrond in het politieke leven door hun werk bij het bedwingen van plaatselijke onlusten. Op Trinidad trad Uriah Butler op de voorgrond, die spoedig door de gevangenis van het toneel verdween en de meer solide arbeiders- en politieke leider, Reinzi. In de laatste tijd heeft Reinzi evenals de oudere Cipriani invloed op de arbeiders verloren en een derde leider is in opkomst — Albert Gomes, plaatsvervangend burgemeester van Port-of-Spain.

Op Barbados werd een vooruitstrevende Partij opgericht door een bekwamen kleurling-advocaat Grantley H. Adams genaamd. Deze partij steeg van 5000 tot 23.000 leden; Adams kreeg een plaats in de Raad van Bestuur van den Gouverneur — waarop het ledental van de partij daalde tot 5000. Op Antigua streden 2 respectabele kleurling-advocaten, Christian en Lockhart voor de arbeiderszaak, en ofschoon zij geen politieke beweging organiseerden, oefenden zij ten gunste van de arbeiderszaak hun invloed uit.

Op de andere kleinere suikereilanden van het Caraïbische gebied werd hoewel er geen belangrijke politieke bewegingen werden georganiseerd, algemene arbeidersorganisatie gestimuleerd en de politieke invloed van de arbeidersleiders werd langzamerhand groter.

De Engelsen stonden vlug vèrgaande concessies toe. Arbeidsautoriteiten uit Engeland werden direct in elk der koloniën geïnstalleerd om arbeidsorganisatie aan te kweken als tegenwicht voor ongeorganiseerde ontevredenheid en om vriendschappelijke onderhandelingen met werkgevers over hogere lonen te vergemakkelijken, zo al niet daartoe te dwingen. Het rapport van de Westindische Koninklijke Commissie, die de toestanden op de eilanden in 1938—'39 onderzocht, werd nooit geheel gepubliceerd, maar te oordelen naar de gepubliceerde aanbevelingen aan het Parlement in 1940 aangeboden, is het te betwijfelen of de Westindiërs zelf hardere woorden hebben kunnen zeggen over de bestaande toestanden in de achterbuurten van het Engelse Rijk of dat zij meer doortastende maatregelen hebben kunnen voorstellen voor economische en sociale wijzigingen. Een vaste controleur voor Welvaart en Ontwikkeling in West-Indië, Sir Frank Stockdale [1]), werd benoemd om de fondsen, bestemd voor het gebied, te beheren.

Sir Frank omringde zich eerst met een staf van goed onderlegde experts op het gebied van landbouw, opvoeding, behuizing, gezondheid en arbeid en onderzocht alles grondig vóór hij geld begon uit te geven. Het resultaat was, dat er veel plannen gemaakt waren, maar in verhouding weinig werd bereikt, toen de oorlog, het werk op de bases, het niet verkrijgen van voorraden of scheepsruimte, er toe dwongen langzamer met het programma voort te gaan. De fondsen en de staf zijn er echter en men zal vlugger het programma afwerken, zodra dit mogelijk is.

[1]) Dit is gelijk men zich herinnert een der beide voorzitters van de Engels-Noordamerikaanse Commissie. Stockdale met een kantoor op Barbados; Charles William Taussig te Washington. Zie hierover het vraaggesprek met Ir. L. A. H. Peters in ons blad van 6 April jl. — Redactie.

ARUBA

LAGO OPLEIDINGS-CURSUS.

Enige dagen geleden werd een korte plechtigheid in de Lago Heigths Club gevierd ter uitreiking van de diploma's aan de deelnemers van de Opleidingscursus van de Lago Oil Co.

Deze opleidingscursus heeft ongeveer vier jaar geduurd en omvatte behalve theorie lessen door speciale onderwijzers, ook practijk oefeningen: ieder cursist is voor een bepaalde tijd op de verschillende afdelingen geweest zoodat de leerling op de hoogte komt van de gang van zaken bij ieder departement.

Bij deze plechtigheid waren tegenwoordig den Heer Gezaghebber Isaac Wagemaker, de Zeereerwaarde Pater J. Berlage O.P., kapelaan van San Nicolaas en anderen.

Directeur Lloyd G. Smith voerde het woord tot de cursisten om hun te feliciteren en te wijzen op het feit dat de Lago Oil Co. de moeite heeft gedaan voor deze opleiding, doch dat de Lago de opgeleiden ook zeer op prijs stelde. Gezaghebber Wagemaker sprak het gezelschap eveneens toe met enige toepasselijke woorden, waarna de Heer J. S. Horrigan, Assistent Directeur van de Lago Oil Co., aan den betrokkenen het diploma uitreikte.

Met dankbaarheid aanvaardden de jongelui hun getuigschriften en namens hen allen sprak de jongeheer Ricardo Geerman enige woorden tot de directie van de Lago Oil Co. om dank te zeggen voor alles wat zij gedaan hebben voor de opgeleiden.

Nadat enige koele dronken waren aangeboden, konden de cursisten naar huis gaan om het feest verder te vieren. De namen van degenen die diploma's ontvingen, waren: Ricardo Geerman, Bruno Maduro, Segundo de Kort, Augustin Geerman, Luis Donata, Roman Croes, Martin Figaroa, Francisco de Cuba, Servinio Stamper, Antolin Kock en Frans Maduro.

VLEES - SCHAARSTE OP ARUBA.

In de laatste tijd is er werkelijk een groot gebrek aan vlees en vooral koeienvlees, gezien het feit, dat er een soort moeilijkheid schijnt te bestaan om de dieren hier ingevoerd te krijgen. Sommigen zijn van opinie, dat het Gouvernement te veel moeilijkheden in de weg legt, zodat de mensen niet meer van plan zijn om hun dieren hier heen te brengen, ten koste van hoge risico en onkosten en van zelfsprekend een ander afzetgebied moeten zoeken alwaar zij makkelijker hun producten kunnen kwijt raken. Weer anderen die zeggen, dat de In. Cu. de prijs veel te laag tracht te houden. Hoe het ook zij het volk lijdt eronder. Kan het Gouvernement hierin geen verbetering trachten te brengen, door voor ogen te houden dat wij Venezuela en Colombia nodig hebben en niet omgekeerd?

MEJUFFROUW ELIZABETH SUZANA VAN DER BIEST OVERLEDEN.

Alhier overleed dezer dagen na een langdurige ziekte Mejuffrouw Elizabeth Suzana van der Biest, alom bekend onder de naam van Ela, in de ouderdom van 68 jaren. Met het heengaan van Mejuffrouw Ela is de familie naam van der Biest opgehouden te bestaan op Aruba.

De overledene is de tante van den Opticiën Manichi Oduber. Onder belangstelling van familieleden, vrienden en bekenden werd het lijk grafwaarts gedragen en op het kerkhof gekomen hield ds. G. Alers een lijkrede, waarin hij Jezus' opstanding herdacht.

Dat zij in vrede moge rusten!

NIEUWE POLITIE-AGENTEN.

Een elftal schutterplichtigen hebben onlangs in handen van het Plaatselijk Hoofd van Politie, den Heer Isaac Wagemaker, de desbetreffende eed afgelegd voor hulp-agenten van het Militaire Politie-corps.

De nieuwe agenten zijn allen landskinderen en zijn zeer verheugd over hun aanstelling bij het politie-corps. Verwacht mag worden dat er tussen deze agenten en het publiek een goede verstandhouding zal heersen, omdat men toch zijn eigen mensen veel gauwer begrijpt dan een vreemde. De namen van de beëedigden zijn: Ricardo Ras, Eugene Huga Schenker, Alberto Falconi, Jan Nicolaas Arends, Alarico Fernando Evertsz, Raul Martinus Wout, Hendrik Habibe, Leonicio Maduro, Guillaume Eugene Hillers, Antonio Croes, en Rudolf Adriaan Hendrik Lacle.

Succes met het mooie politiewerk!

VOETBAL.

Van enige deelnemers aan het voetbal tournooi op Curaçao, hebben wij vernomen dat zij uiterst tevreden zijn over de welgeslaagde trip. Jammer dat zij niet gewonnen hebben, zoals zij verwachten, maar uit een wedstrijd kan slechts een elftal als overwinnaar treden. Veel hebben zij gezien, veel hebben zij geleerd, veel nieuwe vrienden zijn er gemaakt.

Algemeen vond men de organisatie van het geheel door N.A.V.B. keurig; het medeleven van het Curaçaose publiek was animerend, vooral bij de wedstrijden die niet tegen Curaçao gespeeld werden.

Jammer dat de ploeg van Haïti niet meer op Aruba is kunnen komen. Alles was klaar om de nieuwe vrienden van Haïti te ontvangen. Een volgende keer, hoopt men Haïti zeker op Aruba te ontvangen.

Bij de weekeinde 15/16 April werd tussen Lago Oil Stars Team en het Militair Elftal twee wedstrijden gespeeld, met resultaat: Zaterdag 15: Lago — Militair 2—0. Zondag 16: Militair — Lago 2—1.

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie)

In „Dagblad Amigoe di Curaçao" d.d. 20 April jl. merkt Pastoor Th. Bartel O.P., zeer terecht, op, dat lang niet alles op Aruba in orde is.

Inderdaad is het zo, het grootste leed, dat Aruba lijdt, is dat het van Curaçao uit bestuurd wordt, hetgeen de algemene ontwikkeling van Aruba's welvaart ten zeerste benadeelt. Geen enkele Hoofd van Dienst kan enig besluit op zichzelf nemen, wanneer het een zaak is van enig belang. Men moet Curaçao raadplegen. Onze Gezaghebber, de Heer Isaac Wagemaker, is een besten man. Een man van groot intellect en een harde werker. Hij is een man, wien de belangen van het Arubaanse volk zeer nauw aan het hart liggen en veel weet hij voor dit eiland te doen, doch wat hij nog niet bereikt heeft, is omdat zijn handen gebonden zijn.

En er valt veel voor Aruba te doen, want dit eiland mist zoveel.

Sinds het moederland door 's werelds vijanden in de oorlog betrokken werd, zijn zowel op Curaçao als op Aruba verschillende fondsen opgericht met het doel om op een of andere wijze steun te verlenen aan Nederland. Het is zeer zeker lofwaardig, dat onder deze typisch egoïstisch mensheid personen zijn, die voor hun mede-mens opkomen. Maar men schijnt te vergeten, dat „liefdadigheid thuis begint". Ware het niet beter om eens gelden voor Aruba zelf in te zamelen, om bijv. een tehuis voor ouden van dagen te stichten, om een modern ingericht kraamafdeling bij het San Pedro-hospitaal te bouwen? Ook op San Nicolas een Sanatorium te bouwen.

Ook op cultureel gebied kan men veel doen. Gelden kunnen best gebruikt worden om een publieke bibliotheek op te richten. Een Arubaans zendstation zou ons eiland zeer ten goede komen. Dit alles heeft Aruba hard en hard nodig.

De Arubaan is een vooruitstrevend individu, maar hij ziet in, dat hij niet de medewerking krijgt die hij nodig heeft en dit stelt hem bitter.

Edgardo Diaz L.

Naschrift: De bestuursdecentralisatie, waarover wij verleden week Vrijdag schreven, zal het bedoelde bezwaar opheffen. Aruba krijgt dan een geheel eigen huishouding met een eigen Eilandraad. Alleen het nut van een eigen Arubaans zendstation ontgaat ons volkomen. — Redactie.

Ons Koninkrijk.

AANVALLEN OP NOORD-FRANKRIJK.

Nederlandse Mitchell-bommenwerpers hebben deelgenomen aan de aanval, die Zondag op Noord-Frankrijk plaats had. Alle Nederlandse vliegtuigen zijn behouden weergekeerd. Ook Zaterdag hebben Nederlanders deel genomen aan de zware aanvallen op de Duitse kustverdedigingen in het Noorden van Frankrijk (Aneta).

PROFESSOR HESSING OVERLEDEN.

Professor Jacob Hessing, sedert 1932 buitengewoon Hoogleraar in Wijsbegeerte aan de Universiteit van Leiden, is in de ouderdom van 70 jaar overleden. Professor Hessing was oorspronkelijk botanist aan de Landbouwhogeschool van Wageningen.

DRIE APOSTOLISCHE VICARII IN OOST-INDIË

Drie Apostolische Vicarii van Nederlands Oost Indië Hunne Hoogwaardig e Excellenties de Monsignore Peter Willekens van Batavia, Antonius o. Albers van Malang en Albert Soegijapranata van Semarang, zijn door de Japanners geïnterneerd, aldus een radio-uitzending van het Vaticaan. (ncwc)

DE NETTOWINST VAN DE SHELL UNION.

De Nettowinst van de Shell Union Oil Corp. en de daarvan afhankelijke maatschappijen bedraagt voor de eerste drie maanden, eindigend Maart, $ 6.808.358 overeenkomend met 51 ct. per aandeel. De President, de Heer R. G. A van der Woude, maakte deze cijfers bekend op de jaarvergadering, die Donderdag il. plaats had te New York.

Het laatste jaar bedroeg het netto-inkomen, met inbegrip van de dividenden der Shell Pipe Line Comp. $ 5.067.188, overeenkomend met 39 ct. per aandeel. De President verklaarde, dat het olie-transportvraagstuk op het ogenblik vrijwel opgelost schijnt te zijn, hoewel de toestand natuurlijk nooit stationnair is. Pogingen worden nu in het werk gesteld de groeiende oorlogsbehoeften te voldoen. Aan de aandeelhouders verklaarde hij, dat resultaten van dit jaar ongeveer gelijk zullen zijn aan die van het voorgaande, hoewel in deze onzekere tijden er nooit met zekerheid iets te bepalen is en het grootste voorbehoud steeds in acht dient te worden genomen.

DE VAART TUSSEN ANTWERPEN EN TERNEUZEN.

Volgens uit bezet België ontvangen inlichtingen, verbieden de Duitsers de scheepvaart bij dag op de Schelde, tussen Antwerpen en Terneuzen in Nederland.

Op de kanalen moeten de lichters in convooi varen, onder de bescherming van luchtafweerkanonnen die hen op de oever volgen.

Journalistiek Leven in Curaçao.

43.

De inhoud van De Emmabode was geheel overeenkomstig de opzet: sport en verenigingsnieuws. Al spoedig ging de wens der redactie in vervulling en kon het blad gedrukt worden. Gilberto Z. de Jongh, Douwe Zalm en Jorge B. Suarez stichtten nog hetzelfde jaar een drukkerij, de Tipografia Electrica N.V., aan de Breedestraat, 138 Otrabanda. Het blad werd gedrukt, want er zat inderdaad perspectief in De Emmabode.

De C.P.I.M. had in Juli 1929, dus ten tijde van het ontstaan van De Emmabode 485 employees en de C.S.M. had er 361, zodat een behoorlijk aantal abonnementen verzekerd was. Op formaat van 29×38 cm. werd het blad gedrukt en verscheen voortaan op 4 bladzijden. De inhoud bleef zoals te voren. Het blad had evenwel zijn ups and downs en inderdaad verdween het korte tijd om in Juni 1931 in verbeterde uitgave te herrijzen onder redactie van Ir. A. H. Eerligh, Mevrouw E. Lotman, G. M. van Doornen, J. F. Hulswit en L. P. Swildens.

Het eerste Nederlandse dagblad was een bijlage van De Emmabode

Een stap in de richting van het Nederlandse dagblad was de uitgave van een gestencilde bijlage van De Emmabode, die in tegenstelling tot het veertiendaagse hoofdblad, dagelijks verscheen en „Gratis Nieuwsberichten van de Emmabode" heette. Uit het hoofdblad en deze bijlage is in 1934 de Beurs- en Nieuwsberichten ontstaan.

DE MOEILIJKHEDEN VAN TELEGRAPHISCH NIEUWS.

Deze ontwikkeling van De Emmabode in Beurs- en Nieuwsberichten zou echter niet plaats vinden dan na een conflict, waaromtrent veler gemoederen tien jaren geleden heftig verhit zijn geworden, doch dat thans al weer zover achter de rug is, dat wij menen, dat het zonder te prikkelen, behandeld kan worden. Het is duidelijk, dat het niet de bedoeling is om vriendelijk te zijn tegen welke instantie ook, maar slechts de loop der gebeurtenissen vast te leggen, zoals die uit de bronnen blijkt.

De Franse Kabel kwam in 1885.

De mogelijkheid het wereldnieuws telegraphisch hier te krijgen is op Curaçao lange tijd zeer beperkt geweest en helaas is het gouvernement hierin slechts zeer laat gekomen. Op 21 December 1885 werd de concessie gegund aan de hiervoor reeds genoemde Compagnie française des câbles télégraphiques, in de wandeling de Franse kabel genoemd, die haar werkzaamheden in 1886 is aangevangen. Spoedig begon men ook buitenlands nieuws via deze kabeldienst hier te krijgen, (voor Oficina Maritima o.a.), tot de firma Agustin Bethencourt e Hijos het alleenrecht opkocht in 1908 om er de Boletin Comercial mede te vullen. De Franse Kabel, waaruit in 1929 de All America Cable is ontstaan en die in hetzelfde gebouw (Handelskade 26) gevestigd werd, was evenwel een buitenlandse onderneming en het nadeel hierop aangewezen te zijn, blijkt uit de bladen van Augustus 1914, toen men hier zelfs dagenlang in de veronderstelling verkeerde, dat ons moederland mogelijk ook in de oorlog betrokken was.

Het eerste draadloze nieuws in 1918.

Gedurende Wereldoorlog I kwam er toen een radio-verbinding, eerst via St. Maarten, daarna rechtstreeks, die op Curaçao werd opgevangen in het toenmalige vierde district bij het landgoed Daniel, even voorbij de Politiepost Kleine Berg. Ook hiervan kocht de Firma Agustin Bethencourt e Hijos het alleenrecht op, die een nieuw blaadje uitgaf Bulletin of Wireless Messages (nr. 105), waarin in het Spaans en Engels het wereldnieuws werd gepubliceerd. Het dagblaadje — het eerste dat draadloze bediening had — verscheen elke dag, zoals in de kop stond, „on all working days, except in cases of impediment, such as atmospheric disturbances, the plant being out of order, etc.". Het blad was op papier van 27 x 40 cm. en slechts aan ene zijde in vier kolommen bedrukt.

Eerst in 1927 kwam de definitieve draadloze verbinding tot stand, na een maandenlange proef met Nederlandse berichten, welke in die dagen ook aan de plaatselijke bladen werden medegedeeld en gretig werden opgenomen. Zodra de dienst officieel geopend was, kreeg de Pers niets meer en was men dus weer aangewezen op het buitenland.

Voor Curaçaose Kranten is alles te duur.

Curaçao werd in dit opzicht achtergesteld bij Suriname, waar het Gouvernement met de plaatselijke pers een overeenkomst had gesloten tot het verkrijgen van Nederlandse radio - berichten. Aneta (Algemeen Nieuws En Telegraaf Agentschap) vroeg in Suriname aanvankelijk ook een hoge prijs, doch door tussenkomst van de Surinaamse Administratie van Financiën en het Ministerie van Koloniën in Den Haag werd een overeenkomst gesloten, waarbij het kopijrecht der uitzendingen naar Oost-Indië aan de Surinaamse bladen werd toegestaan voor 600 gld. per jaar. Deze som werd gewaarborgd door de Surinaamse bladen op een tijdstip dat er 5 bladen waren, waardoor elk 10 gld. per maand zou betalen, met dien verstande, dat volgens eis van Aneta, het totale bedrag gehandhaafd bleef, hoeveel bladen zich ook zouden terugtrekken. Het contract gold telkens voor een jaar. Het Surinaamse gouvernement zou alles laten opnemen en hiervoor niets in rekening brengen voor de kosten die het radio-station moest maken voor de dienst der telegrafisten enz. Het enige wat de bladen moesten doen was de verstrekking van papier en inzage verlenen aan het Bestuur van de telegrammen.

Het was een redelijke oplossing, omdat de kleine Westindische bladen anders niets hadden kunnen krijgen, gelijk aan Curaçao gedemonstreerd werd. Helaas heeft de overheid de noodzaak van goede nieuwsvoorziening op Curaçao niet eerder ingezien dan tot de tweede wereldoorlog kwam, toen hier het Aneta-nieuws gratis verspreid werd, omdat het anders hier evenmin was gekomen bij gebrek aan geld.

Wordt vervolgd.

Wie kan helpen aan gegevens omtrent William C. Grünings? de redactie vraagt tevens oude nummers van Arubaanse, Curaçaose enz. kranten voor samenstelling archief, alsmede foto's van alle in het feuilleton ter sprake gebrachte personen.